

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ  
ตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิก  
วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือ ที่ สผ ๐๐๐๕/๕๓๑๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางและใบเบิกทางนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีประเด็นที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ อันเนื่องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับใบเบิกทางแล้ว เดินทางโดยมิได้ใช้ใบเบิกทาง แต่ซื้อตั๋วเครื่องบินด้วยเงินสดและนำกากตัวมาขอเบิกจ่ายเงินแทน ดังนั้น สำนักงานฯ จึงทำหนังสือตกลงกระทรวงการคลังเพื่อขออนุมัติเบิกจ่ายเงินนอกเหนือจากพระราชกฤษฎีกาฯ นี้ ซึ่งกระทรวงการคลังได้แจ้งว่า โดยที่พระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงไม่มีอำนาจให้ความตกลงนอกเหนือจากที่พระราชกฤษฎีกาฯ กำหนด ส่วนกรณีค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคณะกรรมการก็มีปัญหาในทางปฏิบัติเช่นเดียวกัน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงขอหารือในประเด็นการปฏิบัติตามสองมาตรา ดังนี้

๑. การที่มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้กรรมการฯ ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ มีปัญหาว่า กรณีการประชุมของคณะกรรมการมีการประชุมหลายครั้ง กรรมการจะได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปและกลับทุกครั้งที่มีการประชุมหรือไม่

๒. การที่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง และเครื่องบิน ให้แก่ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๖๖ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มีปัญหาในทางปฏิบัติที่จะหาหรือสองกรณีดังนี้

๒.๑ กรณีสำนักงานฯ จัดใบเบิกทางให้แล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้ใช้ใบเบิกทางนั้นในการเดินทาง โดยจัดซื้อตั๋วโดยสารด้วยเงินสด จะสามารถนำมาเบิกจากสำนักงานฯ ได้หรือไม่

๒.๒ กรณีสำนักงานฯ ประสานไปยังสายการบินเพื่อขอตกลงจัดทำใบเบิกทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่สายการบินไม่สามารถจัดทำใบเบิกทางให้ได้ เมื่อสมาชิกเดินทางโดยสายการบินนั้น และได้จัดซื้อตั๋วด้วยเงินสด จะสามารถนำมาขอเบิกจ่ายจากทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่ากรณีตามประเด็นที่หนึ่ง นั้นมีปัญหาในทางปฏิบัติเฉพาะกรณีกรรมการที่เป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น ส่วนกรณีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภานั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เบิกจ่ายค่าเดินทางให้สมาชิกที่เป็นกรรมการเฉพาะที่เข้ามาทุกเที่ยวส่วนเที่ยวกลับเบิกจ่ายให้เที่ยวเดียวเมื่อการประชุมเสร็จสิ้นในแต่ละเรื่อง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่าการที่มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง<sup>๑</sup> แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้กรรมการซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ นั้น แสดงให้เห็นว่าการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้มิได้มีความมุ่งหมายให้กรรมการ

---

<sup>๑</sup> มาตรา ๖ เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ซึ่งมีถิ่นอยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรรมการซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่างสมัยประชุม

ได้รับเฉพาะการประชุมครั้งแรกกับการประชุมครั้งสุดท้ายดังที่มาตรา ๕<sup>๒</sup> แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกันนั้นเป็นบทบัญญัติที่ชัดเจนเฉพาะการประชุมครั้งแรกและครั้งสุดท้าย กล่าวคือ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาหรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอันเป็นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาหรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่สำหรับบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง นี้มีความมุ่งหมายที่จะให้กรรมการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางทุกครั้งที่เกิดมาประชุม กล่าวคือ เมื่อมีการประชุมให้คณะกรรมการซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลงให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่ ฉะนั้น ในการประชุมของคณะกรรมการ กรรมการย่อมมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งการเดินทางมาประชุมในวันที่มีการประชุมและเมื่อการประชุมได้สิ้นสุดลงในวันที่มีการประชุม หากกรรมการต้องการที่จะเดินทางกลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่ก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับกับกรรมการซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่างสมัยประชุม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖ วรรคสอง<sup>๓</sup>

**ประเด็นที่สอง** เห็นว่า สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาหรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอันเป็นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่ อันเป็นสิทธิในการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕<sup>๔</sup> แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ และถ้าสมาชิก

---

<sup>๒</sup> มาตรา ๕ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาหรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอันเป็นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาหรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่ ทั้งนี้ ให้ได้รับเท่าที่จ่ายจริง

<sup>๓</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ , ข้างต้น

<sup>๔</sup> โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ , ข้างต้น

ดังกล่าวเป็นกรณีการ สิทธิในการได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางย่อมเป็นไปตามที่มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดไว้ซึ่งได้วินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่ง นอกจากนั้นหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีภารกิจในการไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา มาตรา ๘<sup>๔</sup> แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทางและเครื่องบินให้แก่ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ ฉะนั้น หากสมาชิกรัฐสภาต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาย่อมต้องปฏิบัติตามที่บทบัญญัติมาตรา ๘ กำหนดไว้ กล่าวคือ จะต้องใช้ใบเบิกทางตามที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดให้ ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสมาชิกรัฐสภาได้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา โดยจะใช้วิธีการเบิกจ่ายด้วยวิธีอื่นไม่ได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่าเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ใช้บังคับมานานแล้วอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน หากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเห็นว่ามีปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็สมควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่สมาชิกรัฐสภา

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๘

---

<sup>๔</sup> มาตรา ๘ ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดใบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทาง และเครื่องบิน ให้แก่ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

ใบการเบิกทางโดยสารรถไฟและรถยนต์ประจำทาง ให้มีผู้ติดตามได้หนึ่งคนในชั้นเดียวกัน